

ปกิณกะ

ทรัพยากรด้านสุขภาพจิตของประเทศไทย

ศูนย์สารสนเทศ กองแผนงาน

กรมสุขภาพจิต

จากการสำรวจทรัพยากรด้านสุขภาพจิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543-2548 พบว่า การดำเนินงานสุขภาพจิตในประเทศไทยมีหน่วยงานดำเนินการที่หลากหลาย ทั้งด้านการส่งเสริมสุขภาพจิต การป้องกันปัญหาสุขภาพจิต การบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยจิตเวช โดยมีองค์กรหลักที่ดำเนินการในเรื่องนี้ คือ กรมสุขภาพจิต หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงกลาโหม กระทรวงอื่นๆ ตลอดจนองค์กรภาคเอกชน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

บุคลากรด้านสุขภาพจิต ประกอบด้วยบุคลากรของทีมงานสุขภาพจิต ดังนี้

1. จิตแพทย์

ในปี พ.ศ. 2542 ประเทศไทยมีจำนวนจิตแพทย์ทั้งหมด จำนวน 351 คน คิดเป็นสัดส่วนจิตแพทย์ต่อประชากรเท่ากับ 1:175,674 โดยมีสัดส่วนต่อประชากรในปี พ.ศ. 2544-2547 ลดลงทุกปี และในปี พ.ศ. 2548 มีจำนวนจิตแพทย์ 445 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2547 ร้อยละ 6.21 คิดเป็นสัดส่วนต่อประชากรทั้งหมด 1:140,265 จากสัดส่วนดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นการขาดแคลนจิตแพทย์ยังอยู่ในขั้นวิกฤต ซึ่งเป็นปัญหาเร่งด่วนของประเทศที่จะต้องได้รับการแก้ไข กรมสุขภาพจิตในฐานะองค์กรหลักในการดูแลสุขภาพจิตของประชาชนทั้งประเทศ ตระหนักในปัญหาการขาดแคลนจึงได้ดำเนินการแก้ไข ด้วยการหาแนวทางในการเพิ่มจำนวนจิตแพทย์ให้มากขึ้นเพื่อให้เพียงพอต่อการให้บริการด้านสุขภาพจิต โดยการผลักดันแพทยสภาให้อนุมัติสาขาจิตเวชศาสตร์และจิตเวชศาสตร์เด็กและวัยรุ่น เป็นสาขาประเภทที่ 1 ซึ่งเป็นสาขาที่ผู้เข้ารับการศึกษาไม่ต้องเข้าโครงการเพิ่มพูนทักษะ เป็นการสนับสนุนให้แพทย์ทั่วไปเข้ารับการศึกษาเฉพาะทางด้านจิตเวช นอกจากนี้ยังได้สรรหาแพทย์ให้ทุนรัฐบาลที่ประสงค์จะปฏิบัติงานใช้ทุนตามหน่วยงานราชการต่างๆ เพื่อส่งไปศึกษาต่อแพทย์เฉพาะทางด้านจิตเวช โดยให้สิทธิพิเศษไม่ต้องรอลงทุนการทดลองปฏิบัติราชการ เป็น

การสร้างแรงจูงใจให้แพทย์เข้ามาในระบบมากขึ้น สังกัดได้จากจำนวนของผู้เข้าฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน สาขาจิตเวชศาสตร์ในปี 2539-2540 ซึ่งจะมีเพียงปีละ 4 คนเพิ่มเป็นปีละ 20 คน และคาดว่าเมื่อสิ้นสุดโครงการภายในปี 2550 จะมีจำนวนจิตแพทย์เพิ่มขึ้น ประมาณ 200 คน ส่งผลให้ภาระความรับผิดชอบของจิตแพทย์ต่อประชากรลดลง จากสัดส่วนเดิม 1:175,674 เป็น 1:114,337 (คาดว่าประชากรประมาณ 63 ล้านคน) พ.ศ. 2543-2548 จิตแพทย์ส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครมากที่สุด รองลงมาคือเขตภาคกลาง โดยในปี พ.ศ. 2548 มีจำนวนจิตแพทย์ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครมีจำนวนมากที่สุด 233 คน คิดเป็นร้อยละ 52.36 ของทั้งประเทศ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรพบว่า จิตแพทย์ 1 คน ในเขตกรุงเทพมหานครดูแลปัญหาสุขภาพจิตของประชากรเป็นจำนวน 24,287 คน ในขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จิตแพทย์ 1 คน ต้องดูแลปัญหาสุขภาพจิตของประชากรมากที่สุด 463,655 คน (ตารางที่ 1-1)

ตารางที่ 1-1 การกระจายของจิตแพทย์จำแนกตามภาค ปี พ.ศ. 2543-2548

ภาค	พ.ศ. 2543		พ.ศ. 2544		พ.ศ. 2545		พ.ศ. 2547		พ.ศ. 2548	
	จิตแพทย์		จิตแพทย์		จิตแพทย์		จิตแพทย์		จิตแพทย์	
	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร
กทม.	227	25,024	218	26,267	222	26,046	227	24,820	233	24,287
กลาง	64	226,168	75	195,374	76	195,265	80	184,963	93	161,620
เหนือ	27	448,192	31	391,111	31	392,016	38	311,639	41	289,842
ตะวันออกเฉียงเหนือ	35	611,564	39	551,120	44	491,118	46	462,335	46	463,655
ใต้	23	357,289	24	346,315	26	323,689	28	301,168	32	266,152
รวม	376	164,571	387	161,005	399	157,393	419	147,908	445	140,265

ที่มา : จากการสำรวจของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

การกระจายจิตแพทย์จำแนกตามสังกัด พบว่าส่วนใหญ่จิตแพทย์จะปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ตั้งแต่ปี 2543-2548 คิดเป็นร้อยละ 34.84 40.83 42.85 43.92 และ 45.39 ตามลำดับ และปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานอื่นร้อยละ 43.88 39.53 38.35 36.75 และ 35.73 นอกจากนั้นปฏิบัติงานอยู่ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ร้อยละ 21.28 19.64 18.80 19.33 และ 18.88 (ตารางที่ 1-2)

ตารางที่ 1-2 การกระจายของจิตแพทย์จำแนกตามสังกัด ปี พ.ศ. 2543-2548

สังกัด	พ.ศ. 2543		พ.ศ. 2544		พ.ศ. 2545		พ.ศ. 2547		พ.ศ. 2548	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กระทรวงสาธารณสุข	131	34.84	158	40.83	171	42.85	184	43.92	202	45.39
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	42	11.17	41	10.59	35	8.77	48	11.45	51	11.46
- กรมการแพทย์	18	4.79	18	4.65	18	4.51	17	4.05	19	4.27
- กรมสุขภาพจิต	71	18.88	99	25.58	118	29.57	119	28.40	132	29.66
ทบวงมหาวิทยาลัย	80	21.28	76	19.64	75	18.80	81	19.33	84	18.88
อื่นๆ	165	43.88	153	39.53	153	38.35	154	36.75	159	35.73
รวม	376	100.00	387	100.00	399	100.00	419	100.00	445	100.00

ที่มา : จากการสำรวจของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

2. พยาบาลจิตเวช

ในปี พ.ศ. 2543 มีจำนวนพยาบาลจิตเวชจำนวน 1,717 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 64.94 แต่เมื่อคิดเป็นสัดส่วนต่อประชากร 1:36,039 โดยมีสัดส่วนต่อประชากรตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2544-2547 ลดลงทุกปี ในปี พ.ศ. 2548 มีจำนวนพยาบาลจิตเวช 1,868 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.92 จากปี พ.ศ. 2547 คิดเป็นสัดส่วนต่อประชากรทั้งหมด 1:33,414 ซึ่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2548 พบว่าจำนวนพยาบาลจิตเวชมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งเป็นผลมาจากกรมสุขภาพจิตได้เปิดการฝึกอบรมพยาบาลด้านสุขภาพจิตและจิตเวช ในโรงพยาบาลสังกัดกรมสุขภาพจิตขึ้น 3 แห่ง ได้แก่ สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จพระเจ้าพระยา โรงพยาบาลศรีธัญญา โรงพยาบาลสวนปรุง โรงพยาบาลสวนสราญรมย์ จัดการอบรมปีละประมาณ 50 คน

เมื่อพิจารณาการกระจายพยาบาลจิตเวชตามพื้นที่ พบว่า โดยภาพรวม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2548 พยาบาลจิตเวชที่ปฏิบัติงานอยู่ในแต่ละภาคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2548 มีจำนวนพยาบาลจิตเวชในกรุงเทพมหานคร 339 คน โดยพยาบาลจิตเวช 1 คนต้องดูแลปัญหาสุขภาพจิตของประชากรเพียง 16,693 คน แต่เมื่อเปรียบเทียบกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า พยาบาลจิตเวช 1 คน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องดูแลปัญหาสุขภาพจิตของประชากรเป็นจำนวน 49,600 คน (ตารางที่ 2-1)

ตารางที่ 2-1 การกระจายของพยาบาลจิตเวชจำแนกตามภาค ปี พ.ศ. 2544-2548

ภาค	พ.ศ. 2544		พ.ศ. 2545		พ.ศ. 2546		พ.ศ. 2547		พ.ศ. 2548	
	พยาบาลจิตเวช		พยาบาลจิตเวช		พยาบาลจิตเวช		พยาบาลจิตเวช		พยาบาลจิตเวช	
	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร
กทม.	173	33,099	366	15,798	362	16,145	362	15,564	339	16,693
กลาง	481	30,464	405	36,642	380	39,440	387	38,235	443	33,929
เหนือ	308	39,365	286	42,491	283	42,716	292	40,556	298	39,878
ตะวันออกเฉียงเหนือ	551	39,009	444	48,669	406	53,349	419	50,758	430	49,600
ใต้	222	37,439	296	28,432	385	22,078	391	21,567	358	23,790
รวม	1,735	35,913	1,797	34,947	1,816	34,736	1,851	33,481	1,868	33,414

ที่มา : จากการสำรวจของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

3. นักจิตวิทยาคลินิก

ในปี พ.ศ. 2543 มีจำนวนนักจิตวิทยาคลินิกจำนวน 150 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 54.64 แต่เมื่อคิดเป็นสัดส่วนต่อประชากร 1:412,525 ในปี พ.ศ. 2544 มีจำนวนนักจิตวิทยาคลินิก 196 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.67 คิดเป็นสัดส่วนต่อประชากรทั้งหมด 1:317,902 ในปี พ.ศ. 2545 มีจำนวนนักจิตวิทยาคลินิก 214 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.18 คิดเป็นสัดส่วนต่อประชากรทั้งหมด 1:293,457 ในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวนนักจิตวิทยาคลินิก 216 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.93 คิดเป็นสัดส่วนต่อประชากร

ทั้งหมด 1:292,036 ในปี พ.ศ. 2547 มีจำนวนนักจิตวิทยาคลินิก 222 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.78 คิดเป็นสัดส่วนต่อประชากรทั้งหมด 1:279,161 ในขณะที่ปี พ.ศ. 2548 มีจำนวนนักจิตวิทยาคลินิก 230 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.15 คิดเป็นสัดส่วนต่อประชากรทั้งหมด 1:271,383 ซึ่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2548 พบว่าจำนวนนักจิตวิทยามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี

เมื่อพิจารณาการกระจายนักจิตวิทยาคลินิกตามพื้นที่ พบว่า โดยภาพรวม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543-2547 นักจิตวิทยาคลินิกที่ปฏิบัติงานอยู่ในแต่ละภาคมีจำนวนเพิ่มขึ้น ยกเว้นกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2547 มีจำนวนนักจิตวิทยาลดลงจากปี พ.ศ. 2546 ร้อยละ 3.24 โดยในปี พ.ศ. 2548 มีจำนวนนักจิตวิทยาคลินิก ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 17.57 ของทั้งประเทศ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรที่ต้องดูแล พบว่า นักจิตวิทยา 1 คน ต้องดูแลประชากรถึง 545,319 คน (ตารางที่ 3-1)

ตารางที่ 3-1 การกระจายของนักจิตวิทยาคลินิกจำแนกตามภาค ปี พ.ศ.2544-2548

ภาค	พ.ศ. 2544		พ.ศ. 2545		พ.ศ. 2546		พ.ศ. 2547		พ.ศ. 2548	
	นักจิตวิทยา		นักจิตวิทยา		นักจิตวิทยา		นักจิตวิทยา		นักจิตวิทยา	
	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร
กทม.	42	136,338	68	85,031	73	80,063	66	85,366	70	80,842
กลาง	44	333,023	57	260,352	58	258,397	61	242,575	58	259,149
เหนือ	45	269,432	38	319,802	36	335,794	39	303,649	37	321,176
ตะวันออกเฉียงเหนือ	48	447,785	33	654,823	36	601,658	39	545,319	42	507,812
ใต้	17	488,916	18	467,550	13	653,835	17	496,041	23	370,298
รวม	196	317,902	214	293,457	216	292,036	222	279,161	230	271,383

ที่มา : จากการสำรวจของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

4. นักสังคมสงเคราะห์

ในปี พ.ศ. 2543 มีจำนวนนักสังคมสงเคราะห์ 377 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.55 แต่เมื่อคิดเป็นสัดส่วนต่อประชากร 1:164,135 ในปี พ.ศ.2544 มีจำนวนนักสังคมสงเคราะห์ 373 คน ลดลงร้อยละ 1.06 คิดเป็นสัดส่วนต่อประชากร 1:167,048 ในปี พ.ศ.2545 มีจำนวนนักสังคมสงเคราะห์ 395 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.90 คิดเป็นสัดส่วนต่อประชากร 1:158,987 ในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวนนักสังคมสงเคราะห์ 387 คน ลดลงร้อยละ 2.03 คิดเป็นสัดส่วนต่อประชากร 1:162,997 ในปี พ.ศ. 2547 มีจำนวนนักสังคมสงเคราะห์ 391 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.03 คิดเป็นสัดส่วนต่อประชากร 1:158,500 ในขณะที่ปี พ.ศ. 2548 มีจำนวนนักสังคมสงเคราะห์ 214 คน ลดลงร้อยละ 45.27 คิดเป็นสัดส่วนต่อประชากร 1:291,673

เมื่อพิจารณาการกระจายนักสังคมสงเคราะห์ตามพื้นที่ พบว่า โดยภาพรวมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2548 นักสังคมสงเคราะห์ที่ปฏิบัติงานมีจำนวนที่ลดลงในปี 2548 มีจำนวนนักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกรุงเทพมหานครมีจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 50.93 ของทั้งประเทศ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรพบว่า นักสังคมสงเคราะห์ 1 คน ในเขตกรุงเทพมหานครดูแลปัญหาสุขภาพจิตของประชากรเป็นจำนวน 51,917 คน ในขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นักสังคมสงเคราะห์ 1 คน ต้องดูแลปัญหาสุขภาพจิตของประชากรมากที่สุดถึง 666,504 คน (ตารางที่ 4-1)

ตารางที่ 4-1 การกระจายของนักสังคมสงเคราะห์จำแนกตามภาค ปี พ.ศ. 2544-2548

ภาค	พ.ศ. 2544		พ.ศ. 2545		พ.ศ. 2546		พ.ศ. 2547		พ.ศ. 2548	
	นักสังคมสงเคราะห์		นักสังคมสงเคราะห์		นักสังคมสงเคราะห์		นักสังคมสงเคราะห์		นักสังคมสงเคราะห์	
	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร
กทม.	117	48,942	117	49,420	117	49,954	111	50,758	109	51,917
กลาง	78	187,859	86	172,559	86	174,268	89	166,259	26	578,101
เหนือ	84	144,338	88	138,096	85	142,219	89	133,060	32	371,360
ตะวันออกเฉียงเหนือ	61	352,355	65	332,449	63	343,805	65	327,191	32	666,504
ใต้	33	251,866	39	215,792	36	236,107	37	227,911	15	567,791
รวม	373	167,048	395	158,987	387	162,997	391	158,500	214	291,673

ที่มา : จากการสำรวจของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

5. บุคลากรด้านอาชีวบำบัด

ในปี พ.ศ. 2543 มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านอาชีวบำบัด ได้แก่ นักอาชีวบำบัดและเจ้าหน้าที่อาชีวบำบัด จำนวน 50 คน ปี พ.ศ. 2544 มีจำนวน 49 คน ลดลงร้อยละ 2 ปี พ.ศ. 2545 มีจำนวนเท่าเดิมคือ 49 คน ปี พ.ศ. 2546 มีจำนวน 62 คน ปี 2547 มีจำนวน 64 คน และในปี 2548 มีจำนวน 56 คน โดยพบว่า ในปี พ.ศ. 2548 มีการกระจายทั่วประเทศไทย โดยมีนักอาชีวบำบัดปฏิบัติงานที่อยู่ในเขตภาคเหนือจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.94 รองลงมาคือภาคกลาง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 21.87

ตารางที่ 5-1 การกระจายของบุคลากรด้านอาชีวบำบัดจำแนกตามภาค ปี พ.ศ. 2544-2548

ภาค	ปี 2544		ปี 2545		ปี 2546		ปี 2547		ปี 2548	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กทม.	14	28.57	10	20.41	12	19.30	11	17.19	12	21.43
กลาง	10	20.41	8	16.33	13	20.97	14	21.87	13	23.21
เหนือ	15	30.61	20	40.82	24	38.71	23	35.94	15	26.78
ตะวันออก- เฉียงเหนือ	6	12.25	7	14.28	8	12.90	8	12.5	8	14.29
ใต้	4	8.16	4	8.16	5	8.06	8	12.5	8	14.29
รวม	49	100	49	100	62	100	64	100	56	100

ที่มา : จากการสำรวจของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

6. สถานบริการสาธารณสุขทั่วไปที่ให้บริการด้านสุขภาพจิต

ในช่วงปี พ.ศ. 2540-2544 ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ประเทศไทยประสบภาวะวิกฤตเศรษฐกิจและประชาชนประสบปัญหาสุขภาพจิตเพิ่มมากขึ้นทั้งในด้านความเครียด วิตกกังวล และมีอาการซึมเศร้า จนถึงขั้นมีการฆ่าตัวตายเพิ่มมากขึ้น กรมสุขภาพจิตจึงขยายงานบริการสุขภาพจิตออกไปในสถานบริการสาธารณสุขทั่วไปในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อให้การส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพจิตแก่ประชาชนและได้ขยายการบริการสุขภาพจิตเพิ่มมากขึ้นในทุกระดับ ซึ่งจากการสำรวจสถาน

บริการสาธารณสุขทั่วไปที่ให้บริการสุขภาพจิตด้านต่าง ๆ ในปี พ.ศ. 2548 พบว่า มีสถานบริการสาธารณสุขเปิดให้บริการด้านสุขภาพจิต (ตารางที่ 6-1) ดังนี้

1) การให้บริการปรึกษาทางโทรศัพท์ โดยในปี พ.ศ. 2544 เป็นโรงพยาบาลชุมชนมากที่สุด จำนวน 93 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 51.10 ในปี พ.ศ. 2548 เปิดให้บริการทั้งหมด 210 แห่ง เป็นโรงพยาบาลชุมชนมากที่สุด จำนวน 125 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 59.52

2) คลินิกคลายเครียด โดย ในปี พ.ศ. 2544 เปิดให้บริการ 327 แห่ง เป็นโรงพยาบาลชุมชนมากที่สุด 235 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 71.86 ในปี พ.ศ. 2548 ได้เปิดให้บริการทั้งสิ้น 353 แห่ง เป็นโรงพยาบาลชุมชนมากที่สุด 257 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 72.81

3) บริการคลินิกให้คำปรึกษา ในปี พ.ศ. 2544 เปิดให้บริการ 416 แห่ง เป็นโรงพยาบาลชุมชนมากที่สุด 304 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 73.08 ในปี พ.ศ. 2548 ได้เปิดให้บริการทั้งสิ้น 487 แห่ง เป็นโรงพยาบาลชุมชนมากที่สุด 377 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 77.41

ตารางที่ 6-1 งานบริการด้านสุขภาพจิตในสถานบริการสาธารณสุขต่างๆ ปี พ.ศ. 2544-2548

หน่วยงาน	การให้บริการปรึกษาทางโทรศัพท์ (แห่ง)		คลินิกคลายเครียด (แห่ง)		คลินิกให้คำปรึกษา (แห่ง)	
	2544	2548	2544	2548	2544	2548
	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	2	6	2	8	3
โรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป	54	60	58	68	63	72
โรงพยาบาลชุมชน	93	125	235	257	304	377
โรงพยาบาลสังกัดกรมสุขภาพจิต	16	17	16	17	16	17
โรงพยาบาลภาครัฐกทม./ปริมณฑล	10	2	6	1	12	12
โรงพยาบาลเอกชน	7	0	10	2	18	2
รวม	182	210	327	353	416	487

ที่มา : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

7. การจัดองค์กรด้านสุขภาพจิต

จากการสำรวจพบว่า สถานบริการด้านสุขภาพจิตและจิตเวชได้มีการจัดองค์กรเพื่อให้บริการด้านสุขภาพจิต ที่มีความครอบคลุมทั่วประเทศและทุกระดับ โดยมีบริการที่หลากหลาย แต่บริการต่างๆ ที่มีอยู่เหล่านี้ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามลำดับ การปรับเปลี่ยนรูปแบบของบริการก็เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของบริการ โดยคำนึงถึงการเข้าถึงบริการของประชาชนเป็นหลักและได้มีการขยายการให้บริการลงไปถึงระดับโรงพยาบาลชุมชนเพิ่มมากขึ้น (ตารางที่ 7-1)

ตารางที่ 7-1 การจัดองค์กรด้านสุขภาพจิตของหน่วยงานสาธารณสุขทั่วประเทศ ปี พ.ศ.2548

หน่วยนับ : หน่วยงาน

ภาค	การจัดองค์กร			
	ฝ่ายจิตเวช	กลุ่มงานจิตเวช	งานจิตเวช	อื่นๆ
กรุงเทพมหานคร	-	2	5	14
ภาคกลาง	-	27	29	88
ภาคเหนือ	3	17	61	53
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	-	14	67	65
ภาคใต้	-	11	38	32
รวม	3	71	200	252

ที่มา : จากการสำรวจของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข